

NUORTEN PSYKOLOGIEN TYÖT, PALKAT JA NEUVOTTELUT

1. Sijoittuminen yhteiskunnan eri aloille:

- > 4 isoa alaa: terveystyö, sosiaaliala, oppilaitokset, työ
- psykologit laillistettu 1994 - Laki 559/94
- lainsäädäntö turvaa psykologipalvelut

2. Psykologikoulutus: laatu ja määrä hyvä

- Psykologian maisterin koulutus antaa hyvät perusvalmiudet työhön - valmistumisaste lähellä 100 %

3. Työllisyystilanne hyvä nyt ja jatkossa *)

- työntekijän työmarkkinat 2008 alkaen
- taloudellinen taantuma ei vähennä palvelujen tarvetta

*) **Ansiosidonnainen työttömyysturva** – työttömyysturvan voi hankkia jo opiskeluaikana (6,5 kk työssäoloehto)

4. Työsopimukset ja palkkaus kehittyvät

- henkilökohtaiset sopimukset ja
- neuvottelutaidot korostuvat

5. Erikoispsykologikoulutus (PsL)

- viisi erikoisalaa; alkanut virallisesti 1996
- Työmarkkinat ja palvelut tarvitsisivat runsaasti lisää erikoispsykologeja

PSYKOLOGIEN MÄÄRÄ 2013

- 5600 työkäistä laillistettua psykologia (+ noin 4000 opiskelijaa)
 - noin 1 psykologi 1000 asukasta kohti
- Psykologiliitto: noin 6600 jäsentä
(5500 psykologia + 1100 opiskelijaa)
 - järjestäytymisprosentti noin 90 %
- Naisia 83 %, miehiä 17 %
- Kunta 57 %, yksityinen 29%, valtio 8 %, yliopisto 5 %
- Yksityiset: 18 % palkansaajia, 11 % ammatinharjoittajia
 - *Osuus kasvaa*

PSYKOLOGIEN KESKIANSIOTASO SUOMESSA 2013

KESKIARVOT:

- Kuntasektori: 3684 euroa/kk
- Valtio: 3933 euroa/kk
- Yliopistot 4020 euroa/kk
- Yksityiset palkansaajat 4416 euroa/kk
- Yksityiset ammatinharjoittajat 5600 euroa/kk

LÄHTEET: Psykologiliiton yksityisen sektorin, yliopistojen ja julkisen sektorin palkkatutkimukset 2013; ammatinharjoittajien ansiotasotutkimus 2012

VÄHIMMÄISPALKAT: SUOSITUKSET 2013

- Kunnat ja kuntayhtymät: psykologit min. 3200 euroa/kk
- Yksityinen sektori: psykologit min. 3400-3700 euroa/kk
- Opiskelija psykologin tehtävissä: min 2990 euroa/kk
- Tuntipalkka tilap. työstä: psykologit min. 40 euroa/tunti
(vastaa kokopäivätyössä $160 \text{ t} \times 40 = 6400$ euroa/kk)
- Tuntipalkka tilap. työstä: opiskelijat min. 26 euroa/tunti
(vastaa kokopäivätyössä $160 \text{ t} \times 27 = 4320$ euroa/kk)
- Vrt. Ammatinharjoittajien keskimääräinen palvelujen myyntihinta vuonna 2013 on noin 80-120 euroa/tunti
(HUOM. Tämä ei ole suositus, vaan keskihinta)

PSYKOLOGIHARJOITTELU

- Psykologiharjoittelija lähes valmis psykologi
- Harjoittelun sisältö ja ohjaus järjestettävä kunnolla
- Työsopimuslaki: työstä aina maksettava vastike
- Vastikkeeton työ: laitton, suojaaton, oikeudeton
- Liiton suositus: 2/3 psykologin alkupalkasta –
kuntasektori $66\% \times 3323 = 2193$ euroa/kk
- Kuntasektori: vähimmäispalkka 1533 euroa/kk
1.2.2013 alkaen - maksettava viim 3 kk jälkeen
- **Palkattomaan työhön ei syytä suostua lainkaan**
- **Työsuhteinen työ on aina vastikkeellista**

Minimipalkkaa paremmin maksavat esim.

- **Mehiläinen** 2400 €/kk
- **Kainuun maakuntayhtymä** 2300 €/kk
- **Rinne koti** 2100 €/kk
- **ESSHP (Mikkeli), Lpr tekninen yliopisto** 2000 €/kk
- **Helsingin yliopisto, Järvenpää** 1930 €/kk
- **Loimaa** 1900 €/kk
- **Terveystalo, Oiva (Lahden ympäristö), Salo** 1800 €/kk
- **HUS/HYKS (Helsinki-Espoo-Vantaa-Lohja-Hyvinkää-Porvoo-Tammisaari)** 1720 €/kk

OPIKELIJA PSYKOLOGIN SIJAIKENA

- Harjoittelun jälkeen opiskelija voi toimia psykologin sijaisena tai määräaik psykologina (Asetus terv.h. amm.henk 564/94 § 3)
- Työnohjaus järjestettävä kunnolla
- Kunnan KVTES- sopimus palkkaluku 9 §:
opiskelijan palkka enintään 10 % alempi kuin kelpoisuusvaatimukset täyttävällä
- Palkka sama, jos tehtävät samat
- 5 % alempi kuin 3323 euroa = 3156 euroa/kk
- 10 % alempi kuin 3323 euroa = 2990 euroa/kk

Palkkatyö: virka- ja työsuhteet, ammatinharjoittaminen

Psykologi voi toimia palkkatyössä tai ammatinharjoittajana (tai molempina)

- Ammatinharjoittaminen on mahdollista jo opiskeluaikana, mutta terveydenhuollon palvelujen myyminen vasta laillistettuna psykologina

Palkansaaja: Työsopimus (kunnat enimmäkseen, yksityinen sektori, yliopistot) tai virkamääräys (valtio)

- Työsopimus on kahden tasaveroisen osapuolen sopimus
- Virkamääräys on yksipuolinen määräys
- Toimeksiantosopimus tehdään palvelujen ostosta

TYÖSOPIMUS

- Työsopimus on kahden tasaveroisen osapuolen allekirjoittama sopimus
- Työntekijä päättää itse, mitä hyväksyy
- Työsopimukseen merkitään ainakin KUUSI ASIAA:
 1. Tehtävä/nimike ja sen sisältö
 2. määräaika (tai vakituisuus),
 3. euromääräinen palkka työsuhteen alkaessa,
 4. työaika,
 5. työpaikka, sekä
 6. (kollektiiviinen) työehtosopimus, jonka mukaan muut työehdot määräytyvät (esim. KVTES = kunnan sopimus)(sairaslomat, vuosilomat, perhe- ja opintovapaat etc.)

TYÖSOPIMUS

- Työsopimus on kahden tasaveroisen osapuolen allekirjoittama sopimus
- Työntekijä päättää itse, mitä hyväksyy
- Työsopimukseen merkitään ainakin KUUSI ASIAA:
 1. Tehtävä/nimike ja sen sisältö
 2. määräaika (tai vakituisuus),
 3. euromääräinen palkka työsuhteen alkaessa,
 4. työaika,
 5. työpaikka, sekä
 6. (kollektiiviinen) työehtosopimus, jonka mukaan muut työehdot määräytyvät (esim. KVTES = kunnan sopimus)(sairaslomat, vuosilomat, perhe- ja opintovapaat etc.)

Ψ TYÖNHAKU ja palkkaneuvottelut

1) Ennen kuin haet, ota selvää palkkatasosta

- varsin erilaisia eri sektoreilla ja alueilla
- käy liiton nettisivuilla, kysy sähköpostitse, puhelimitse

2) Kun haet, varmista ensin, että sinut halutaan valita

- vasta sen jälkeen neuvotellaan palkasta

3) *Ole prosessissa subjektina – ei vain objektina*

- sinä valitset sinulle sopivaa työnantajaa – toimi sen mukaisesti
- tiedustele, mitä työnantajalla on tarjota sinulle

4) Huomaa viran ja toimen ero: viranhaltijan tai -sijaisen palkasta työnantaja ”antaa virkamääräyksen”, toimen palkasta sovitaan työsopimuksella

5) Älä mene alle minimisuosituksen

6) Pidä lähtökohtana faktoja

- reaalista palkkatietoa ko. alueen ja sektorin palkkauksesta
- tutkittua psykologien keskipalkkaa

7) Jos et ole varma, älä allekirjoita heti – pyydä miettimisaika ja konsultoi liittoa

MIKSI PSYKOLOGIT JA OPISKELIJAT KUULUVAT LIITTOON ?

- Pienehkö ammattikunta pärjää paremmin, kun toimimme kaikki yhdessä: psykologit, tutkijat, opettajat ja opiskelijat
- Psykologiliiton tavoitteet ovat yhteisiä:
 - 1) psykologian sovellusten edistäminen
 - 2) psykologien aseman kehittäminen
- Palkkaus muuttuu yksilöllisemmäksi -> liiton ohjeet ja taustatuki ohjaavat palkkausta
- Kaikki työsuhde-, palkka-, ammatti-, koulutus- ja vastaavat asiat hoidetaan Psykologiliiton kautta
- Psykologiliitto on yhteinen vaikutuskanava myös suhteessa politiikkaan ja päätöksentekoon

PSYKOLOGILIITTO ON SOSIAALINEN YHTEISÖ

- * Psykologin työssä olennaista ammatillinen identiteetti ja oman asiantuntijaprofiilin kehittäminen
- * Psykologiliitto muodostaa myös sosiaalisen yhteisön
 - Paikallisyhdistykset, toimikunnat, koulutukset, tapahtumat, verkostot
 - Erittäin matala kynnys: Jäsenet omistavat liiton, toimiston ja saavat palvelua suoraan keneltä haluavat

KONKREETTISET EDUT

- * Ansiosidonnainen työttömyysturva heti valmistumisen jälkeen: työssäoloaika 6,5 kk ennen korvauksia
- * Kaikkien sektorien palkkaneuvonta
- * Työsuhde- ja juridinen neuvonta
- * Työllistymisen verkostojen kautta
- * Ammatillinen ja ammattieettinen neuvonta
- * Runsaasti palveluja, tietoa ja keskustelua netissä, sähköpostitse, lehdessä

OPIKELIJAT JA PSYKOLOGILIITTO

SPOL

Opiskelija

Ainejärjestöt

Opiskelu

Ammattiasiat

Palkat ja
edunvalvonta

Käytännön
tuki ja yhteistyö

PSYKOLOGILIITTO JA 6 PSYKOLOGIYHDISTYSTÄ